

Styreansvar og oppbudsplikten.

Gjennomgang av viktige regler, prinsipper, rettsutvikling og praktiske tips.

13. februar 2025

Advokat Inger Hygen

Styreansvar = styrets ansvar?

Brudd på styrets ansvar = styreansvar?

- Fokus på hva som er styrets ansvar danner fundamentet for å unngå styreansvar
- Avgjørende å kjenne hva man har ansvar for, for å unngå å komme i ansvar
- Hva krever det å ha et ansvar?
  - Kjenne rammevilkår (rettslige, økonomiske, politiske, forretningsmessige)
  - Ha rolleforståelse
  - Sørg for inneha eller skaffe seg kompetanse
  - Forsøke å bedre rammevilkårene – om nødvendig
  - Kjenne handleplikter og handlingsrom
  - Vite hvilke interesser man er satt til å forvalte, og hvordan skal man prioritere mellom dem

Styrets oppgaver og ansvar

Styrende organer i aksjeselskap – rollefordelingen gjenspeiles i ansvaret

Generalforsamlingen

- Eiernes forum
- Utøver øverste myndighet, men unntak
- Velger styret, med unntak av de representanter for de ansatte

Styret

- Har det generelle, overordnede ansvar for forvaltningen av selskapet
- Ansetter daglig leder og har tilsyn med den daglige driften

Daglig leder

- Har ansvaret for den daglige ledelse av selskapet
- Følger retningslinjer og pålegg fra styret

Revisor

Undersøker og kontrollerer selskapets regnskapsføring og årsregnskap.

Anbefalt:
Årlig møte med styret uten daglig ledelse

Sammensetningen av styret.

Generalforsamlingens ansvar –
styremedlemmenes problem (eller glede)

CMS Kluge

Styrets sammensetning

- Styret bør sammensettes slik at det kan ivareta aksjonærfellesskapets interesser og selskapets behov for kompetanse.
- Lovkrav til mangfold og antall må følges.
- Det bør tas hensyn til at styret kan fungere godt som et kollegialt organ.
- Styret bør sammensettes slik at det kan handle uavhengig av særinteresser.
- En viss representasjon av medlemmer som er uavhengige i forhold til hovedaksjeeiere, ledende ansatte og vesentlige forretningsforbindelser er å anbefale.
- Daglig leder og ledende ansatte bør som utgangspunkt ikke være medlem av styret¹⁾.

¹⁾ NB! Etter allmennaksjeloven har en daglig leder ikke lov til å være medlem av styret.

Det enkelte styremedlems rolle, rettigheter og plikter

- Krav til uavhengighet, jf. aksjeloven § 6-17
- Som styremedlem skal man ivareta selskapsinteressen, dvs.
  - aksjonærenes felles interesse i at selskapet drives i tråd med formålet, oppfyller samfunnsoppdraget, og drives økonomisk forsvarlig innenfor de gitte ramme, og
  - kreditorinteressen
- Stemmegivning i strid med selskapets interesser kan medføre ugyldighet og erstatningsansvar
- Det er lite rom for rent personlige preferanser, politiske preferanser eller preferanser til fordel for tredjeparter
- Ansattevalgte styremedlemmer kan lovlig ha et noe annet fokus enn eierinteressen, selv om de også skal ivareta aksjonærinteressen og kreditorinteressen

§ 6-12 Forvaltningen av selskapet

- 1) Forvaltningen av selskapet hører under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.
- 2) Styret skal i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjetter, og kan også fastsette retningslinjer, for virksomheten.
- 3) Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll

Det nærmere innholdet avhenger av selskapets størrelse, virksomhet, risikobilde, økonomiske situasjon mv.

=> **Styrets forvaltningsansvar omfatter å påse at virksomhetes økonomiske formål oppfylles**

STYRETS FORVALTNINGSANSVAR = AKTIVITETSPLIKT

Professor Tore Bråthen:

«Den som ikke vil gjøre mer enn å overholde aksjelovenes minimumskrav, bør aldri velges til styremedlem, og den som ikke gjør mer enn å overholde aksjelovenes minimumskrav, bør kastes straks».

- Styret er øverste ansvarlig for selskapets verdiskaping og formålsoppnåelse.
- Bidraget til styrearbeidet må gjenspeile det.
- Styremedlemmene er tillitsvalgte for selskapet – ikke for den enkelte aksjonær.

Har organisering og forvaltningsansvar relevans for styreansvaret / ledelsesansvaret?

Følgende ble påpekt som utgangspunkt for ansvarsvurderingen i en dom fra Hålogaland lagmannsrett i 2024 (om ansvar for daglig leder):

«I henhold til aksjeloven § 6-12 første og andre ledd har styret det overordnede ansvaret for at selskapet er **forsvarlig organisert**. Det følger av dette at styret må påse at selskapet i nødvendig utstrekning har fastsatt **planer, retningslinjer og budsjett** for virksomheten. Styret plikter også å påse at selskapet har **betryggende rutiner for kvalitetssikring og kontroll**, jf. aksjeloven § 6-12 tredje ledd. Styret må videre sørge for at selskapet har **ansatt tilstrekkelig kvalifisert personell** til å ivareta de ulike oppgavene som skal utføres. **Daglig leder** står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet og **skal følge retningslinjer og pålegg fra styret**, jf. aksjeloven § 6-14 første ledd.»

Fra Eidsivating lagmannsrett i 2021 (etter henvisning til §§ 6-12 og 6-13):

«Et styremedlem blir ikke ansvarlig for manglende utførelse av en oppgave som tilligger daglig leder, **med mindre det har skortet på forsvarlig tilsyn eller oppfølging**, jf. Hagstrøm og Stenvik, Erstatningsrett, 2019, side 148.»

§ 6-13. Styrets tilsynsansvar

- (1) Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig.
- (2) Styret kan fastsette instruks for den daglige ledelse.
- (3) I selskaper som bare har én aksjeeier, skal styret sørge for at avtaler mellom selskapet og aksjeeieren nedtegnes skriftlig

Praktiske verktøy for styrearbeidet:

- Styreinstruks
  - Lovpålagt når selskapet har ansattvalgte styremedlemmer
  - Viktig at styret og daglig leder har et bevisst forhold til instruksen
- Årshjul og årsplan

Særlig om tilsyn med egenkapital og likviditet

§ 3-4. Krav om forsvarlig egenkapital og likviditet

Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital og en likviditet som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

§ 3-5. Handleplikt ved tap av egenkapital

- 1) Hvis det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, skal styret straks behandle saken. Styret skal innen rimelig tid innkalle generalforsamlingen og gi den en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling. Dersom selskapet ikke har en forsvarlig egenkapital i samsvar med § 3-4, skal styret på generalforsamlingen foreslå tiltak for å rette på dette.
- 2) Hvis styret ikke finner grunnlag for å foreslå tiltak som nevnt i første ledd tredje punktum, eller slike tiltak ikke lar seg gjennomføre, skal det foreslå selskapet oppløst.

Hva er motpostene til (positiv) egenkapital og likviditet?

➤ Insuffisiens og illikviditet = insolvens = konkurslovens § 61

Oppbudsplikten

– når inntreer den, og hva innebærer det?

Oppbudsplicht = plikt til å begjære selskapet tatt under konkursbehandling

Det finnes ingen direkte hjemmel som angir oppbudsplichten

- **Asl. § 3-5** – Handleplikt ved tapt egenkapital. Plikt til å foreslå selskapet oppløst (?). **Asl. § 17-1** – NN kan kreve at ... styremedlem ... erstatter skade som de i den nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende.
- **Konkurslovens § 61** – om insolvens
- **Strl. § 407 - Unnløtelse av å begjære gjeldsforhandling eller oppbud**

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes en insolvent skyldner som forsettlig eller grovt uaktsomt unnløter å begjære åpning av gjeldsforhandling etter konkursloven eller konkurs, dersom

- skyldnerens næringsvirksomhet klart går med tap, og skyldneren må innse at han ikke vil kunne gi fordringshaverne oppgjør innen rimelig tid.

Unnløtelse av å begjære gjeldsforhandling eller konkurs er likevel straffri dersom skyldneren har opptrådt i forståelse med fordringshavere som representerer en vesentlig del av fordringsmassen med hensyn til beløp og antall

Straffeansvar inntreer ved grovt uaktsomhet – erstatningsansvar ved alminnelig uaktsomhet.

Når inntreer oppbudsplikten?

Konkurslovens § 61 definerer insolvens:

Skyldneren er insolvent når denne ikke kan oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, medmindre betalingsudyktigheten må antas å være forbigående. (= Illikviditet)

Insolvens foreligger likevel ikke når skyldnerens eiendeler og inntekter tilsammen antas å kunne gi full dekning for skyldnerens forpliktelser, selv om oppfyllelsen av forpliktelsene vil bli forsinket ved at dekning må søkes ved salg av eiendelene. (= Suffisiens)

Før insolvens er inntruffet foreligger ikke oppbudsplikt – da kan det ikke bli åpnet konkurs.

- Problem 1): Hvor langvarig er likviditetsproblemene, og hva er «forbigående»?
- Problem 2): Hvordan skal verdiene av eiendelene vurderes? Slakteverdi eller going concern?

Er oppbudsplikten absolutt ved inntrådt insolvens?

Ikke nødvendigvis:

Hvis debitor har klart å snu skuten, så virksomheten er blitt inntektsbringende, eller det er kommet på plass løsning i form av ny kapital kan det tenkes at oppbud ikke skal begjæres.

Særlig da vil rekonstruksjon kunne være et godt alternativ, hvis dekningen kommer men vil ta noe tid, eller underdekningen vil bli begrenset, og virksomheten har vist seg «liv laga».

Hva med aksept fra en vesentlig del av fordringsmassen – ref. straffeloven § 407 siste ledd?

- Risikabelt kort
- Finnes mekanisme gjennom rekonstruksjon, bør neppe åpne for ulovfestet flertallsmakt til kreditorene

**Styreansvar - Styremedlemmers
potensielle erstatningsansvar**

**NB! Også mulig med ansvar for
aksjonær og daglig leder m. fl.**

Det alminnelige culpa-ansvaret => aksjelovens § 17-1

§ 17-1. Erstatningsansvar

(1) Selskapet, aksjeeier eller andre kan kreve at daglig leder, styremedlem, medlem av bedriftsforsamlingen, gransker eller aksjeeier erstatter skade som de i den nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende.

(2) Selskapet, aksjeeier eller andre kan også kreve erstatning av den som forsettlig eller uaktsomt har medvirket til skadevolding som nevnt i første ledd. Erstatning kan kreves av medvirkeren selv om skadevolderen ikke kan holdes ansvarlig fordi han eller hun ikke har utvist forsett eller uaktsomhet

Styremedlemmers potensielle erstatningsansvar – utgangspunkter

- Styremedlemmer kan bli erstatningsansvarlige for tap de forsettlig eller uaktsomt volder under utførelsen av sin oppgave.
- Ansvar er ikke subsidiært i forhold til selskapets ansvar for mislighold i kontrakt, og ikke betinget av at selskapet er insolvent/ikke kan gjøre opp kravet.
- Det enkelte styremedlem blir ansvarlig, ikke styret som kollektivt organ. Altså individuell vurdering.
- Hvis flere blir erstatningsansvarlige for samme tap, hefter de solidarisk.
- Kravstiller må sannsynliggjøre ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og økonomisk tap.
- Trygghet i styrearbeidet: Viktig at ikke frykten for ansvar skaper passivitet eller beslutningsvegring. Også unnlatelser eller manglende aktivitet kan være uaktsomt.

Styremedlemmers potensielle erstatningsansvar – utgangspunkter forts.

I utgangspunktet høy terskel for ansvar:

- Ansvar krever uaktsomhet/klanderverdig opptreden / «tjenesteforsømmelse».
- Erstatningsansvar betinger at det er oppstått et økonomisk tap (for noen)
- Ved forsvarlig utførelse av vervet skal det ikke oppstå ansvar
- Styreansvar er ikke en nødvendig eller absolutt følge av at selskapet er insolvent. Det beror på hvordan styret har opptrådt.
- Personlig ansvar for medkontrahents tap i kontrakt med selskapet krever noe spesielt.
- Forsvarlig opptreden i den gode hensikt kan være lov selv under insolvens.
- Det er et handlingsrom for å prøve å hold båten flytende – i det stille - såfremt det er realistisk utsikt til at det vil kunne bidra til å redusere kreditorenes tap, og varsling vil (kunne) ødelegge muligheten.
- Men man eksponert for ansvar når det ikke begjæres oppbud når det er klart, eller overveiende sannsynlig, at selskapet er solvent.
- Den «spennende fasen» er når likviditetsutfordringene starter, og frem til oppbudsplikten inntreer.

Rettstilstanden i dag - formulert av Høyesterett

HR-1991-119 – Normount

«I sin bok: Aktieselskaber og Anpartsselskaber, København 1986, uttaler Bernhard Gomard blant annet:

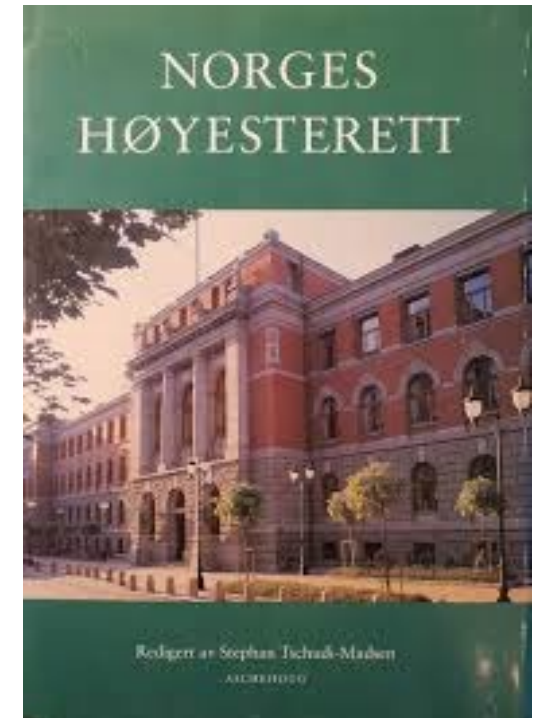
"...Ansvar forudsætter imidlertid, at der er handlet uforsvarligt. Kreditrisiko er en almindeligt kendt og en uundgåelig del af risikoen ved at drive virksomhed. Kreditorerne må selv skaffe sig eller bede medkontrahenten selv eller andre om oplysning om hans kreditværdighet som debitor. ..."

Deretter uttales det at en skyldner selvfølgelig verken positivt eller negativt må villede sine kreditorer. Jeg er enig i disse betraktninger. I vår sak er det ikke gitt uriktige eller villedende opplysninger. Det styremedlemmene bebreides for, er at de burde ha grepet inn og forhindret certepartiinngåelsen når linjens økonomiske stilling var så vanskelig. [...]

Vel kan man kanskje si at styremedlemmene handlet ut fra en noe høy grad av optimisme. Det må likevel sies å ligge en normal forretningsmessig vurdering til grunn for deres disposisjon. Jeg viser i denne forbindelse til det Bernhard Gomard uttaler på side 321 i tilknytning til de uttalelser jeg tidligere har referert: *"...En virksomheds ledelse er imidlertid berettiget til at kæmpe for at bevare selskabet og for at undgå betalingsstandsning og konkurs, sålænge der er en rimelig chance for, at dette kan lykkes, og ledelser i denne situation er blevet frifundet, også i tilfælde hvor håbet om at selskabet kunne ride stormen af, måtte betegnes som spinkelt, men dog ikke helt urealistisk...."*

I vår sak kan jeg ikke se at Høyesterett har grunnlag for å betegne som urealistisk styrets håp om at man ved befraktingen av M/S "ARAO" skulle lykkes i å snu utviklingen, eller i alle fall ikke lide større tap enn Normount kunne bære. Noen uforsvarlig spekulasjon på kreditorenes bekostning kan jeg ikke se foreligger.»

<https://lovdata.no/pro/#document/HRSIV/avgjorelse/rt-1991-119-26b>

Rettstilstanden i dag - formulert av Høyesterett

Om personlig ansvar for selskapets kontraktsbrudd – og om det personlige ansvaret er subsidiært eller selvstendig:

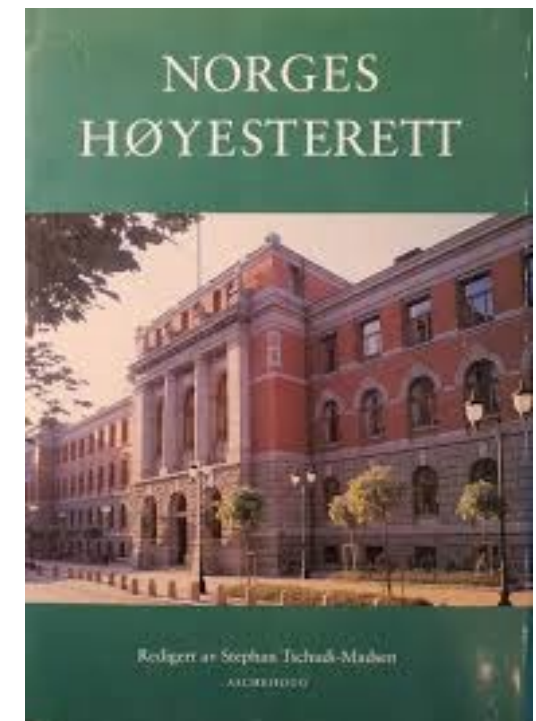
HR-1998-18-B:

<https://lovdata.no/pro/#document/HRSIV/avgjorelse/hr-1998-18-b>

«Erstatningsansvaret for tillitsmenn og daglig leder vil særlig ha praktisk betydning når selskapet ikke oppfyller sine forpliktelser. Men jeg **kan ikke se** at erstatningsansvaret etter [aksjeloven § 15-1](#) er **subsidiært** i forhold til selskapets ansvar. I den utstrekning tillitsmannen/daglig leder og selskapet er erstatningsansvarlige for de samme tapsposter, vil det derfor foreligge et **solidarisk ansvar**.»

NB! At styreansvaret er et selvstendig, og ikke subsidiært ansvar, får også konsekvens for foreldelsesspørsmålet – ref. HR-2023-585.

<https://lovdata.no/pro/#document/HRSIV/avgjorelse/hr-2023-585-a>

Rettstilstanden i dag - formulert av Høyesterett

Om å eksponere andre for tap – for å unngå at «raset» utløses:

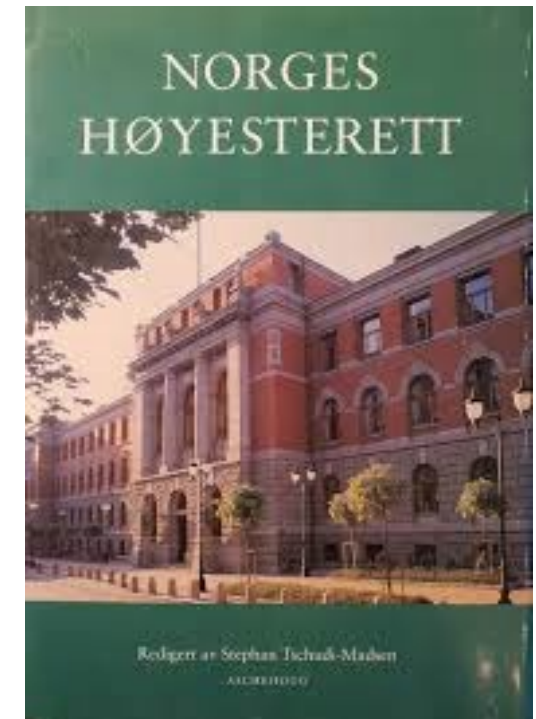
HR-2011-815-A: <https://lovdata.no/pro/#document/HRSIV/avgjorelse/hr-2011-815-a>

(38) ... Det er anført at dersom stiftelsen hadde stoppet å ta imot innskudd, må det antas at innskyterne ville anturåd og at mange av dem ville ha sagt opp sine innskudd. Når likviditeten var sterkt presset fra før, ville dette vært skjebnesvangert for stiftelsen, og styret måtte derfor ha tid til å finne alternative løsninger før det kunne oppstilles en plikt til å stoppe innskuddsordningen.

(39) Denne henvisningen til den type overveielser som et styre må gjøre ved vurderingen av om det foreligger oppbudspunkt, gir etter mitt syn ikke veiledning for avgjørelsen av styrets ansvar overfor deltakerne i spareordningen. Også om det bortses fra at stiftelsens spareordning var i strid med bankmonopolet, må det være klart at stiftelsens stilling var blitt slik at styrets leder ikke uten å komme i erstatningsansvar, kunne tillate at stiftelsen mottok nye innskudd. Hvilke konsekvenser det måtte få for stiftelsen om innskyterne skulle be om å få sine innskudd tilbakebetalt, kan ikke være relevant for denne vurderingen

(42) ... For stiftelsens kapital følger det av stiftelseslovens § 18 at denne skal forvaltes på forsvarlig måte slik at det til enhver tid tas tilstrekkelig hensyn til sikkerheten og mulighetene for avkastning.

(43) Slik kapitalforvaltning var forutsetningen for innskytternes innskudd i spareordningen. Denne forutsetningen var ikke lenger til stede sommeren 2005. Stiftelsen hadde betydelige økonomiske problemer, likviditeten var så anstrengt at stiftelsen ikke var i stand til å tilbakebetale innskudd som var oppsagt til innfrielse. Det var dessuten i beste fall uklart om den innskuddsordning som utgjorde en vesentlig del av stiftelsens finansiering, kunne opprettholdes. Når styreformannen i en slik situasjon unnlot å påse at stiftelsen ikke mottar nye innskudd, og ved denne unnlåtelsen utsatte innskyterne for en helt annen risiko enn det som var forutsetningen for ordningen, må styreformannen anses å ha opptrådt uaktsomt og ansvarsbetingende overfor innskyterne. Som lagmannsretten finner jeg at innskyterne ble utsatt for en åpenbar tapsrisiko.

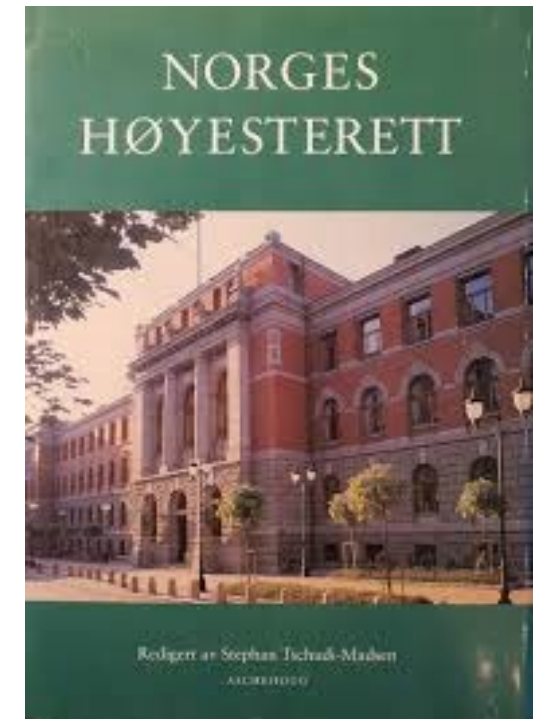
Rettstilstanden i dag - formulert av Høyesterett

Om kravet til forsvarlig egenkapital:

HR-2016-1440: <https://lovdata.no/pro/#document/HRSIV/avgjorelse/hr-2016-1440-a>

«Domstolen vil normalt ikke ha grunnlag for å overprøve selskapets vurdering av hva som er forsvarlig egenkapital ... med mindre det foreligger særlige forhold.

Men .... dersom selskapets vurdering er klart uforsvarlig kan det gi grunnlag for erstatningsansvar.»

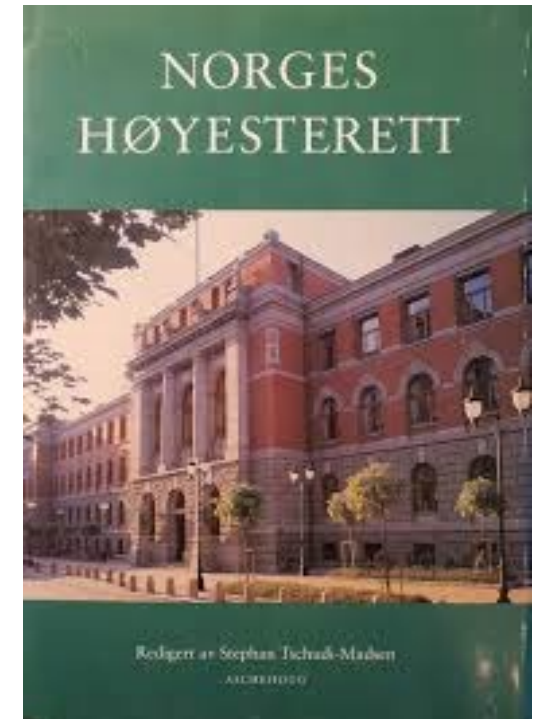
Rettstilstanden i dag - formulert av Høyesterett, forts.

HR-2017-2375-A Ulvesund <https://lovdata.no/pro/#document/HRSIV/avgjorelse/hr-2017-2375-a>

«(38) De kryssende interessene her tilsier at det ikke gjelder et én-til-én-forhold mellom selskapets kontraktsrettslige informasjonsplikt og ledelsens personlige ansvar overfor den kreditoren som måtte lide et tap som følge av at selskapets informasjonsplikt ikke er etterlevd. Kravene til forsvarlig handlemåte må avstemmes mot den vanskelige situasjonen som ledelsen befinner seg i når det drar seg til økonomisk for selskapet, og til at ledelsen forventes å foreta balanserte avveininger og valg.»

Av dette utleder Høyesterett 3 hovedprinsipper:

- aktsomhetsnormen bør gi ledelsen et visst **strategisk arbeidsrom** utover det den kontraktsrettslige lojalitetsplikten isolert betraktet kan tilsi, til også å arbeide for å redde virksomheten «i det stille».
- Aktsomhetsnormen for så vidt gjelder det tapet som en kreditor måtte lide fordi han ikke blir varslet om sviktende økonomi i selskapet, bør kunne presiseres slik at det under ordinære forhold – **ikke vil være aktuelt med personlig ansvar så lenge ledelsen på et forsvarlig avklart grunnlag bygget på at selskapet var solvent**
- hensynet til sammenheng med den etablerte aktsomhetsnormen under § 17-1 for så vidt gjelder styrets plikt til å begjære oppbud, at personlig ansvar for ikke å ha varslet kreditorene om økonomisk svikt ikke bør inntre selv om selskapet nok var insolvent, dersom det likevel var et **realistisk håp om å kunne redde selskapet fra konkurs, selskapets ledelse arbeidet aktivt og lojalt med dette for øyet** og kastet kortene innen rimelig tid.

Rettstilstanden i dag - formulert av Høyesterett, forts.

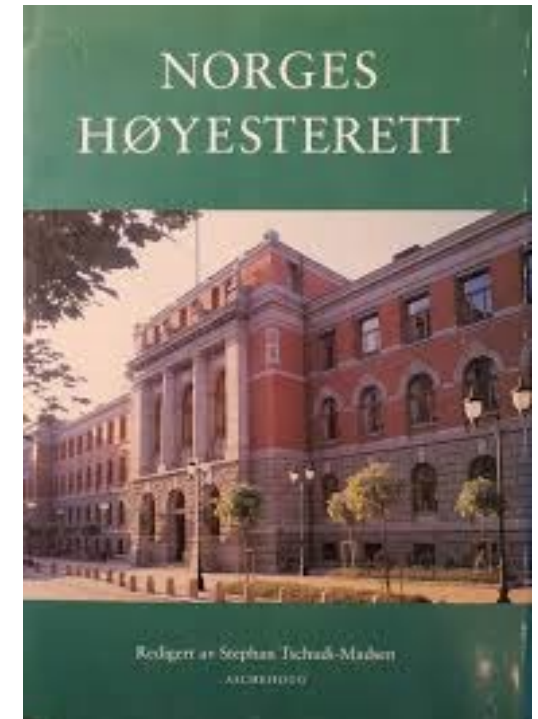
HR-2022-1148-A SinkabergHansen - <https://lovdata.no/pro/#document/HRSIV/avgjorelse/hr-2022-1148-a>

«I aksjeloven § 3-4 heter det at selskapet til enhver tid skal ha «en egenkapital og en likviditet som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet». Det følger imidlertid ikke uten videre av det at et selskap ikke kan anlegge sak, eller anke etter å ha tapt i lavere instanser, med mindre selskapet har tilstrekkelig midler til å dekke et mulig sakskostnadsansvar – i tillegg til annen gjeld som vil være uprioritert i konkurs. [...]

Når det i rettspraksis er oppstilt et ansvar for en tredjepart for en sammenslutnings sakskostnadsansvar, er dette likevel et uttrykk for at det går en grense for hva en motpart må akseptere i så måte. [...]

En aktuell problemstilling er disposisjoner i forkant av en rettssak som isolerer beslutningstakeren eller et annet selskap i et konsern fra det sakskostnadskravet som vedkommende eller selskapet ellers ville ha blitt idømt som part i tilfelle av en tapt sak. [...]

Oppsummert oppfatter jeg rettstilstanden slik at en beslutningstaker i en sammenslutning i utgangspunktet bare kan bli ansvarlig for sammenslutningens sakskostnader dersom saken har små utsikter til å føre frem, og sammenslutningen i lys av det mulige kostnadsansvaret har en uforsvarlig kapitaldekning – og den aktuelle tredjepersonen innser eller burde skjønne begge deler. Imidlertid kan ansvar også bli aktuelt i andre tilfeller, særlig dersom man gjennom disposisjoner før en rettssak forsøker å isolere seg fra et kostnadsansvar som man ellers ville ha risikert å bli idømt i egenskap av part. Det må foretas en konkret helhetsvurdering.»

Rettstilstanden i dag – om ansvar for selskapets kontraktsforpliktelser

CMS Kluge

Agder lagmannsrett LA-2024-31314 – avsagt 27. januar 2025:

<https://lovdata.no/pro/#document/LASIV/avgjorelse/la-2024-31314>

«Slik lagmannsretten ser det, kan ikke personlig ansvar for B være utelukket som følge av at forholdet knytter seg til oppfyllelse av, eller brudd på, en kontraktsmessig forpliktelse for selskapet han opptrådte på vegne av. En annen sak er at det ikke er gitt at selve ansvarsnormen vil være den samme når det er snakk om personlig ansvar for handlinger begått på vegne av et selskap. [...]

En konsekvens av at ansvaret [i HR-1998-18] ble ansett å hvile på deliktsgrunnlag, var at utmåling av erstatning måtte skje etter andre prinsipper enn de som bygger på mislighold av kontrakt. [...]

Det samlede inntrykket lagmannsretten sitter igjen med etter bevisførselen, er at forskuddsfaktureringen og den påfølgende termineringen av strømleveransen var en bevisst handling som hadde til formål å få brakt den ulønnsomme avtalen med PSS-Geo til opphør. Framgangsmåten utgjør etter lagmannsrettens syn et eklatant brudd med alminnelige prinsipper om lojalitet og god forretningsskikk for og mellom næringsdrivende, og må derfor danne grunnlag for et personlig ansvar for B.»

Rettstilstanden i dag – om betydningen av roller og lovpålagte plikter

CMS Kluge

Agder lagmannsrett LA-2024-6036-2: <https://lovdata.no/pro/#document/LASIV/avgjorelse/la-2024-6036-2>

«Ansvaret etter aksjeloven § 17-1 gjelder skade voldt «i den nevnte egenskap», det vil si voldt ved forsømmelse av oppgaver som tilligger de nevnte rollene. Daglig leder og styremedlemmer har ulike plikter etter aksjeloven §§ 6-12 flg. Daglig leder skal stå for selskapets daglige ledelse, mens styret har overordnet ansvar for organisering, tilsyn og kontroll.

Det vises til HR-2016-1440-A (Håheller) avsnitt 41, der det uttales at det ved vurderingen av om vilkårene i § 17-1 er oppfylt må **tas utgangspunkt i pliktene som objektivt sett gjelder for vedkommende**, og videre at «*Der disse pliktene er overtrådt, vil det være en presumsjon for at vedkommende har opptrådt uaktsomt*».

Den erstatningsrettslige culpanormen har en objektiv og en subjektiv side. For at en handling skal gi grunnlag for erstatningsansvar, må den **objektivt sett fravike fra det som er forsvarlig opptreden** på det aktuelle området. I tillegg må den som har utført handlingen, **ut fra sine subjektive forutsetninger kunne bebreides**.

Som det fremgår [...] er det også under insolvens et visst strategisk spillerom for ledelsen i arbeid for å unngå konkurs. Hvorvidt noen i ledelsen kan holdes personlig ansvarlig overfor en medkontrahent, vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Utgangspunkt må tas i hva som ville være det eller de aktsomme handlingsalternativ. **Sentralt ved vurderingen står spørsmål om selskapsledelsen har opptrådt i strid med lovpålagte plikter og lojalitetsnormer og om medkontrahenten har blitt utsatt for kvalifisert tapsrisiko.**»

Rettstilstanden i dag – generelt om terskel for ansvar

CMS Kluge

Eidsivating lagmannsrett - LE-2021-87640-2

<https://lovdata.no/pro/#document/LESIV/avgjorelse/le-2021-87640-2>

Sammendrag:

Saken gjelder erstatningskrav mot henholdsvis styreleder og prosjektleder/daglig leder/styremedlem i et aksjeselskap som gikk konkurs i 2020 og som var samarbeidspart under utførelsen av et entrepriseprojekt fra 2012 til 2014, jf. aksjeloven § 17-1 og alminnelige ulovfestede erstatningsrettslige regler. Kravet gjelder økonomisk tap som følge av anførte urettmessige belastninger i prosjektregnskapet i strid med samarbeidsavtalen mellom partene. Lagmannsretten fant at vilkårene for erstatning var oppfylt for noen av postene.

Tips:

Domspremissene starter med en fin oppsummering av rettstilstanden under «Rettslige utgangspunkter»

Hvordan unngå ansvar i krisetider?

- Det er viktig å ha for øyet:
  - asl. §§ 3-4 og 3-5
  - Straffelovens regler om kreditorvern
  - Dekningslovens regler om omstøtelse
- Unngå forfordeling (likebehandling av kreditorer er helt sentralt).
- Viktig å sondre mellom ny og gammel gjeld.
- Pådrag av nye forpliktelser er et minefeltet, og i kjerneområdet for varslingsplikten. Når selskapet inngår en avtale forutsettes det at selskapet kan gjøre opp for seg. Vurder varsling!
- «Ring en venn» - dvs. søk fagkyndig bistand
- Gode rettesnorer (som alltid);
  - hvordan vil dette se ut i media?
  - Hvordan vil det ta seg ut i ettertid?
  - Hva ville medkontrahent gjort om jeg ga samme informasjon som jeg selv sitter med? (NB! Det er ikke gitt at du plikter å gi informasjonen, men tankeeksperimentet kan være nyttig og avklarende.)
  - «Gjør mot andre som du ville ønske at andre gjorde mot deg»

CMS Kluge

TAKK FOR MEG!

